

Cam în aceeași perioadă se realizează în Moldova, traducerea integrală a operei lui Mickiewicz: *Księgi Narodu i Pielgrzymstwa Polskiego*, apărută întâia oară în limba polonă la Paris, în 1832, iar un an mai târziu în limbile franceză, engleză și germană. Versiunea românească, *Cărțile narodului leșesc de la începutul lumii pînă la muncirea lui*¹, provenită din jurul anului 1844, nu înregistrează nici numele autorului nici pe cel al traducătorului, ceea ce ar putea fi explicat prin severitatea cenzurii, căci *Oeuvres poetiques* interzise la Iași², conțineau și *Cărțile poporului și pelegriinilor polonezi*.

Între anii 1853—1854, Gheorghe Asachi, cunosător al limbii și literaturii polone, a publicat câteva imitații sau prelucrări după poeziile lui Krasicki și Mickiewicz³. *Soție la modă* (1854), prelucrare după *Zona modna*⁴ de I. Krasicki se încadra foarte bine în campania satirică pornită de Asachi împotriva moravurilor vremii. El dă satirei lui Krasicki un colorit local cum procedează și cu *Sătira asupra omului*, imitată după Boileau.

La Mickiewicz, poetul nostru, care în 1850 publica, după un ziar polonez, legenda lui Twardowski⁵, dovedind o mare receptivitate față de motivele tradiției populare, găsește elemente folclorice, a căror circulație avea o arie foarte întinsă și care i-au stîrnit interesul și pasiunea de cercetător al trecutului și vieții poporului nostru. *Jijia* (1853) prelucrată de Asachi după *Świtez, Sirena lacului* (1854) după *Rybka, Turnul lui But* (1854) după *Uciezka* și *Moșii, Sîmbăta Morților* (1854) după *Dziady* trebuiau să contribuie la formarea a ceea ce George Călinescu numea mitologie literară românească. Fără îndoială însă, că Mickiewicz a constituit el însuși o atracție pentru Asachi, atît prin activitatea sa literară, cît și prin cea politică, despre care cărturarul roman a scris în paginile publicației „Albina românească”⁶.

În anul 1856, la vestea morții lui Adam Mickiewicz, „Gazeta de Moldavia” îi consacră poetului un emoționant articol redacțional arătînd prețuirea de care el se bucura în întreaga Europă. „Știrea despre moartea acestui mărit poet al Poloniei — citim în articolul intitulat *Adam Mickiewicz*⁷ — a răsunit pretutindeni unde se prețuiește geniul literar și sentimentul măreț de patriotism. Întristarea mare este mai ales în Polonia, că acest bărbat, fiind gloria nației sale, au lăsat a sale oase ostenite în pămînt străin, ca un al doilea Moisi, mai înainte de a ajunge în pămîntul făgăduinței. Multe veacuri au trecut pînă au produs acest geniu și multe vor mai trece mai înainte de a răsări un altul asemenea lui Mickiewicz”.

¹ Vezi Bibl. Acad. R.S. România, mss. rom. 147; cf. St. Wędkiewicz, *Mickiewicz w literaturze rumuńskiej . . .*; St. Łukasik, *Pologne et Roumanie . . .*, p. 127; N. Onofrei, op. cit. p. 123; I. C. Chițimia, *Influențe și traduceri . . .*, p. 180—181.

² Vezi p. 6, nota 4.

³ Cf. I. C. Chițimia, *Adam Mickiewicz et l'écrivain roumain G. Asachi* în Rsl, I, 1958, și *Adam Mickiewicz și poemul său dramatic „Dziady”*, în „Studii de literatură universală”; București, 1956.

⁴ O imitație a satirei lui Krasicki a încercat și Costache Stamati. Cf. E. Dvoicenco, *O satiră polonă imitată de Asachi și Stamati*, „Revista fundațiilor regale”, 1938, nr. 8; T. Gosztyński, *Krasicki w Rumunii*, „Zeszyty Wrocławskie”, 1952, nr. 1.

⁵ Pan Twardowski, *Tradiție polonă*, în „Gazeta de Moldavia”, XXII 1850, p. 232, 235—236.

⁶ Cf. I. C. Chițimia, *Adam Mickiewicz și poemul său dramatic „Dziady”*, p. 78.

⁷ *Adam Mickiewicz*, în „Gazeta de Moldavia”, XXVIII, 1856, nr. 7, 23 ian., p. 25